

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
13. JULIJ
1995

Letnik 50
Štev. 28 (2814)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Manipuliranje s članstvom

Precéjšnjo nekorektnost na račun oseb, ki so sodelovale pri internem glasovanju NSKS ali pa so na nepreverljiv način bile vpisane v tajni, in s tem prav tako nepreverljiv »volilni imenik«, si je privoščil predsednik v odstopu dr. Matevž Grilc. Pri razglasitvi izida volitev in predstavitvi novega predsednika organizacije Nantija Olipa prejšnji teden je dobesedno izjavil, da ima Narodni svet koroških Slovencev sedaj »6049 vpisanih članov« (»ingeschriebene Mitglieder«).

Ta uzurpacija domnevnih udeležencev glasovanja v organizacijske namene (NSKS je tako število svojih članov po metodi bivše SZDL zvišal na več kot 6000) je izzvala številne proteste med tistimi, ki so sodelovali pri glasovanju ali pa na nepreverljiv način bili

vpisani na nedostopen »volilni imenik«. Glasovali oz. sodelovali so v prepričanju, da to sploh ni avtomatično povezano s članstvom pri NSKS. Zato je začudenje in ogorčenje nad izjavo Grilca bilo tem večje, številni osebno prizadeali so svoj protest izrazili tudi na uredništvu Slovenskega vestnika.

Novi predsednik NSKS Nanti Olip je v pogovoru s Slovenskim vestnikom dementiral in popravil svojega predhodnika Grilca. Najprej je opozoril na novi pravilnik NSKS, ki v 4. členu določa oblike članstva in jasno razlikuje med rednim in volilnim članstvom. NSKS ima redne, volilne, podporne in častne člane. Razlika med rednim in volilnim članstvom je bistvena. Redni član je »lahko samo nekdo, ki je podpisal pri-

stopno izjavo in je bil sprejet s sklepom odbora NSKS ali kdor je pred članom občinskega odbora ustno izjavil, da hoče postati redni član NSKS in občinski odbor temu ni ugovarjal«.

Volilni član je pa nekdo, »kdor je članu občinskega odbora NSKS pismeno ali ustno izjavil, da se hoče udeležiti neposrednih volitev v zbor predstavnikov, če občinski odbor temu ni ugovarjal«.

Olip je visoko število 6049 utemeljil z »volilnim članstvom«. Seveda pa to niso »redni in vpisani člani NSKS«. Kajti »velika večina od njih ni podpisala pristopne izjave h NSKS in ljudem tudi ni bilo treba pristopiti k naši organizaciji, če so se hoteli udeležiti glasovanja«, je nedvoumno postavil Olip stvari na pravo mesto. **F. W.**

DIJAKI ZG V AUSCHWITZU – Oba 7. razreda gimnazije sta se udeležila spominskih slovesnosti v Auschwitzu. O potovanju in vtisih dijakov preberite več na strani 4.

Preseganje etnične meje

Konec tedna je priredila Delovna skupnost 1995 dvodnevni seminar na temo »Osveščen odnos do zgodovine in manjšinski konflikt na primeru Koroške«. O socialno-psiholoških ozadjih manjšinskega konflikta na Koroškem je predaval univ. prof. dr. Klaus Ottomeyer, o vlogi cerkve dr. Jože Marketz in o politiki manjšine dr. Marjan Sturm.

Na podlagi konkretnih družinskih genealogij posameznih udeležencev seminarja je bilo ugotovljeno, da tako pri večini kot pri

manjšini na Koroškem ni moč govoriti o »čisti etnični pripadnosti«, temveč je v ospredju zgodovinsko pogojena etnična raznolikost. Pri domala vseh udeležencih seminarja se je našla v njihovi družinski zgodovini etnična raznolikost. Ottomeyer je opozoril na dejstvo, da lahko predstavlja ta raznolikost breme ali pa obogatitev. Vsak človek nosi v sebi ta družinski code – bodisi kot nalog ali pa kot obremenitev.

Etnične meje ponavadi onemo-

gočajo osvestitev glede etnične raznolikosti v posamezniku. Nacionalno izključevanje ali pa nacionalna ograditev so posledica.

Kot možna rešitev ne samo koroškega konflikta se ponuja koncept preseganja etničnih meja, osvestitev glede kulturne in jezikovne raznolikosti regije brez nacionalnega izključevanja ali pa nacionalne ograditve.

Izsledke seminarja bo Delovna skupnost 1995 objavila v svojem delovnem poročilu konec leta.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV
PODROČNI ODBOR PLIBERK
SPD »EDINOST« V PLIBERKU

Ob 50. obletnici zmage nad fašizmom vabimo na

XVI. pohod na Komelj in spominsko svečanost

V NEDELJO, 16. JULIJA 1995

POHODNIKOM BOSTA NA VOLJO DVE RAZLIČNO DOLGI POTI, IN SICER:

■ 1. Za tiste, ki radi in lahko grejo peš, je zborna mesto pri Lombarju-Koleniku v Čirkovčah pri Pliberku/Schilterndorf bei Bleiburg. Odhod ob 9.30. Pot v eno smer je dolga 7 km.

■ 2. Za tiste, ki peš ne zmorejo cele poti, je zborna mesto pri gostilni Pistotnik na Komlju/Kömmel bei Bleiburg. Pot je dolga 3 km. Odhod ob 11.30. Od 13. uri bo pri spomeniku spominska svečanost, po njej maša, nato pa družabno srečanje pri Štibarju. Pohod in spominska svečanost bosta ob vsakem vremenu! Za malico in pijačo bo poskrbljeno!

ŽIVLJENJE ZA NACIONALNO SPRAVO

Alexander Langer †

Alexander Langer, ki si je prejšnji teden vzel življenje v svojem 50. letu, je bil upanje nove levice in kasneje tudi zelenega gibanja. Štejejo ga za začetnika interkulturalne ideje.

Langer je tipičen predstavnik »68-letnikov«, katerim je šlo za socialno pravičnost in človeka vredno življenje. Že med študijem v Firencah, Bonnu in Trientu je bil aktiven in bil markantna osebnost izvenparlamentarne opozicije. Ko se je vrnil v Bozen, kjer je odslej delal kot gimnazijski učitelj, publicist, novinar in prevajalec, je bil soočen z dvema osnovnima problemoma: socialnega vprašanja se ne da reševati brez reševanja problematike okolja, po drugi strani pa je bilo mišljenje po političnih taborih, ograjevanje ene narodnostne skupine od druge na južnem Tirolskem kontraproduktivno (nemškogovoreči, Italijani in Ladinci).

Leta 1978 je ustanovil skupino »Nuova sinistra/Neue Linke«. Kot zastopnik prve dvojezične liste je postal poslanec, ki se ni več držal strogo ločene etnične sheme na južnem Tirolskem. Čeprav še ni bil do kraja izdelal svojih osnovnih interetničnih konceptov, pa je vendarle že uresničil preseganje mononacionalnih mišljenjskih struktur.

L. 1983 je njegova »Alternativna lista za drugačno južno Tirolsko« dosegla v deželni zboru dva mandata in Langer je svoje teze predstavil širši javnosti. V članku »Sehnsucht nach dem Gesamtsüdtiroler« (Kladivo 1/87) je ugotovil, da je »stanje dotikanja, bolj ali manj prostovoljnega sožitja med narodnostmi in narodnimi skupnostmi vedno bolj pogosto«. Za to pa je

potrebna »kultura sožitja« in na južnem Tirolskem so zanj boljše pogoji kot npr. na Irskem ali v mali Aziji. Najprej pa je treba pomesti z mnenjem, da bi se dalo »brez drugega bolje živeti«. V politiki mora torej veljati geslo »čim več se ukvarjamo drug z drugim, tem bolje se razumemo«. Za kaj takega pa so potrebni ljudje, ki se ne čutijo izključno pripadniki svoje narodnostne skupnosti, pač pa se zavzemajo za občutek skupne pripadnosti celotnega prebivalstva, torej ljudje, ki znajo vnašati svojo etnično in jezikovno identiteto v širši okvir »enotnosti dežele«. V prispevku »Sprachgruppenübergreifende Politik statt Blockbildung« za Kladivo (5-7/87) se je zato Langer zavzel za konsekventno izgradnjo dvojezičnosti, skupne šolske poskuse in delo z mladino, pospeševanje učenja jezikov, da bi tako presegel etnocentrične koncepte. Ne smemo se zadovoljiti zgolj z obstajanjem dveh eksistenc druge poleg druge, pač pa se je treba orientirati na pravi interkulturalnosti, t. j. oplajevanjem in dopolnjevanjem različnih kultur. Že pol desetletja kasneje si je napredni tabor prisvojil to načelo.

Svoje predstave je skušal uresničiti v Evropskem parlamentu, kjer je bil član od 1. 1989, nazadnje kot sopredsednik Zelene frakcije. Tu se je trudil za premagovanje nacionalnega sovraštva do svoje smrti v okviru »Veronskega foruma za mir in ponovno spravo na ozemlju bivše Jugoslavije«. Čeprav tu ni doživel uspeha, pa ima poslanec Evropskega parlamenta Johannes Voggenhuber nedvomno prav, ko je rekel: »Langerjevo življenje je bilo program sprave.« **Andreas P. Pittler**

Narodni svet je izvolil svoj novi odbor in novi predsednik Nanti Olip bo uradno prevzel dolžnost 21. t.m. Dejstvo, da je bila velika večina glasovnic za Olipa, pomeni, da si ljudje pričakujejo od novega vodstva NSKS novega vetra in sprememb. Prav tako si pričakujejo izboljšavo dialoga znotraj narodne skupnosti. Difamiranje, izključevanje in odrekanje legitimnosti s strani NSKS do Zveze slovenskih organizacij je že zdavnaj presešlo vse meje demokratične tolerance, zato je jasno, da tudi ZSO pričakuje od novega vodstva plodnejše sodelovanje in osredotočenje na prave probleme narodne skupnosti, kjer ne bo v ospredju nezdrav populizem zadnjih nekaj let.

KOMENTAR

Piše Sonja Wakounig

Na vsak način bi moral novi odbor (v katerem so

Demokratična legitimirnost obeh organizacij je po vseh pravilih in zakonih republike Avstrije izkazana, dalo pa bi se debatirati o demokratični legitimiranosti organizacije, ki je ne volijo polnoletne osebe, če bi že hoteli zakomunicirati stvari. Da ne govorimo o izpeljavi glasovanja brez neodvisnega in zanesljivega nadzorstva. Nabirati naslove, razpošiljati glasovnice, sestavljati skrivnostni volilni imenik, v katerega ni vpogleda (ker je društven), tako da posameznik še preveriti ne more, če celo kljub protestu ni nekje vpisan, razglašati nabrana imena za »člane NSKS«, čeprav je bilo poprej rečeno, da lahko glasuje vsak, ne glede na članstvo, dostikrat

Bo v »novem« NSKS vse po starem?

Olip, sicer selski podžupan in član sosveta, pa je za širšo javnost še precej nepopisan list. Se bo zavzemal bolj za spremembo zakona o narodnostnih skupinah ali za edino zveličavnost NSKS?

Bodo šle energije za odrekanje legitimnosti ZSO ali za odpiranje dvojezičnih vrtcev? Bo skušal omejevati predsednika ZSO dr. Sturm na »določena področja«

ali pa bo iskal zaveznike za pridobitev in uresničevanje pravic narodne skupnosti?

Mu bo uspelo dati politiki tudi osebni pečat?

seveda tudi vse »stare« glave) z Olipom na čelu svoj odnos do ZSO temeljito premisliti. Stavke v zadnjem vabilu predsedniku sosveta dr. Sturm, ne pa ZSO, na katerem je

dvomljiv način »prepričevanja«, neupoštevanje razglašanih terminov glasovanja in podobno, vse to je dovoljšen dokaz, da NSKS ni nič bolj in nič manj legitimiran kot je bil

po volitvah z delegatskim sistemom in so te volitve pač nekoliko drugače izpeljan občni zbor, sicer dražji, a nič bolj legitimiran.

Vendar: dokler vse to služi konstituiranju NSKS, se ZSO ne namerava vmešavati.

Kdo bo oblikoval bodočo politiko NSKS?

podpisan še dr. Grilc, ne kaže na to pripravljenost: »...je zdaj kot parlamentu podobna ustanova najbolj demokratično legitimirano zastopstveno telo...«

Zapisali pa smo že več kot enkrat: nobena druga organizacija pa ni ne doma ne v kaki drugi državi legitimirana odločati o usodi ZSO.

ZBORNICA KMETIJSKIH DELAVCEV

J. Maloveršnik in H. Roblek izvoljena

Preteklo nedeljo, 9. julija, so bile na Koroškem volitve v Zbornico kmetijskih delavcev, ki je s 3658 volilnimi upravičenci najmanjše zbornično stanovsko zastopstvo. Izid volitev je velik uspeh za slovenske oz. dvojezične člane zbornice, kajti na listi ljudske stranke je bil v zbornični parlament izvoljen poslovodja kapeške zadruge Jože Maloveršnik, na socialistični listi pa Bajtišan Hanzi Roblek.

Izid volitev je sploh močno presenetil. Na eni strani je bila volilna udeležba s 43,1 % zelo nizka, od 3595 volilnih upravičencev jih je volilo samo 1548, po drugi strani pa je 95,4 % ali 1419 volilcev glasovalo za obvezno članstvo v zbornici. S tem je protizbornična propaganda svobodnjakov doživela hud poraz. Poraz pa so doživeli tudi socialisti, ki so zgubili polovico sedežev in imajo sedaj v 21-sedežnem zborničnem zastopstvu samo še šest mandatov ali 28,6 % glasov. Svobodnjaki so pridobili le pičel procent glasov in so držali svoje tri sedeže.

Zmagovalec nedeljskih zborničnih volitev je lista ljudske stranke inž. Winklerja, ki je pridobila 12,4 % in je s 56,2 % ali z 12 mandati prvič dobila absolutno večino v zbornici.

Bistven za uspeh Winklerjeve liste je bil rezultat v velikovškem okraju, kjer je kandidiral Jože Maloveršnik in pridobil 29,2 % glasov. Lista ljudske stranke ima s 76,3 % absolutno večino v velikovškem okraju. V isti sapi pa so socialisti zgubili 32,2 % in zdrsili na 15,8 % glasov.

Takega poraza socialdemokrati niso doživeli v okraju Celovec-dežela, kajti tam so na voljivo mesto postavili Slovenca Hanzija Robleka, ki je zaposlen pri Voithu. Socialdemokrati so v tem okraju izgubili samo 2,7 % in imajo sedaj 40,6 % glasov.

V pogovoru s Slovenskim vestnikom je novoizvoljeni slovenski zbornični svetnik Jože Maloveršnik izjavil, da se bo trudil predvsem za kar se da dobro informiranost zadržanih sodelavcev o možnih podporah pri gradnji in drugih podvigih, najprej pa hoče temeljito spoznati zbornični aparat.

Uspeh Maloveršnika in Robleka potrjuje, da upoštevanje slovenskih kandidatov na izglednih oz. voljivih mestih strankam ne »škoduje«, ampak da volilci to sprejemajo kot pozitivno dejstvo in ga tudi temu primerno honorirajo.

Franc Wakounig

ZELENI – MANJŠINE

Stoišičeva ponovno zahteva novelo

Novelo zakona za narodnosti iz leta 1976 in tudi zakona o radioteleviziji je ponovno zahtevala govornica za manjšine pri Zelenih in državnozbornska poslanka Terezija Stoišič, ob tiskovni konferenci na Gradiščanskem, v ponedeljek, 10. julija.

Hvalabogu, tako Stoišičeva, se osnutek zakonske novele ni uveljavil, kar pomeni, da brez zastopnikov manjšin ni mogoče odločati.

Zeleni zahtevajo konkretizacijo manjkajočega državnega cilja o zaščiti narodnosti, ki naj bi pomenil, da se Avstrija načelno priznava k raznolikosti jezikov in kultur.

Narodnostni sosvet naj bi se iz posvetovalnega gremija brez pravic do izražanja svojih mnenj spremenil v pravi organ sodelovanja.

Druga velika zahteva Zelenih je, da so manjšine zasidrane v zakonu o radioteleviziji (Rundfunkgesetz). To bi pomenilo, da je ORF po zakonu zadolžen za medijsko oskrbo narodnih skupnosti. Nadalje naj bi zastopnik narodnih skupnosti imel sedež v kuratoriju ORFa in pri oblikovanju celotnega programa deželnih studijev, predvsem Koroške, Dunaja, Gradiščanske in Štajerske, naj bi bile narodne skupnosti upoštevane tudi na področju ljudskega in mladinskega izobraževanja.

Poslanka zelenih v državnem zboru in govornica za manjšine Terezija Stoišič

ROMI IN SINTI

Beljaški župan pregnal romarje

V letu tolerance in nekaj mesecev po atentatih v Zgornji Borti/Oberwart se na Koroškem dogajajo čisto netolerantne reči.

Pred tednom dni je beljaški župan Helmut Manzenreiter pozval Rome in Sintu, ki so taborili na Vazah/Wasemboden pri Beljaku, naj zapustijo ta kraj, češ da je to rekreacijsko področje in vrhu tega je taborjenje tam ilegalno. Bili so na poti v Francijo in Italijo na vsakoletna srečanja in romanja evropskih Romov in Sintov.

Po izjavah Huga Taubman, predsednika združenja Sintov v Avstriji, policija ni nasprotovala, da bi skupina prenočila na Vazah, Romi in Sintu niso vzbujali nobene pozornosti, razen morda s tem, da so bili tam. Vrhu tega se že več kot deset let tam ustavljajo, ko

potujejo na veliko romanje in srečanje v Italijo in Francijo. Vse do letos jim mestna oblast ni delala nobenih težav.

Isti teden, kakih 70 kilometrov vzhodno, v Velikovcu. Zopet so Romi in Sintu vzrok razburjenja, tokrat zaradi preprog, ki jih je nek Rom baje predrago prodajal. Domnevnega storilca je policija prijela, nato je pa kar najbolj škandalozno, posebni intervencijski oddelek policije (!) preiskal vse prikolicne skupine, ko da ima opravka z nevarnimi elementi.

Predsednik Združenja avstrijskih Sintov, Beljačan Taubmann, je po teh dogodkih na urad zveznega kanclerja in na ministrstvu za notranje zadeve in za pravosodje naslovil pismo, v katerem informira o rasističnih akcijah na Koroškem. Hkrati sprašuje, s kakšno pravi-

co da sme policija motiti intimno sfero cele skupine, ko pa je samo poedinec domnevni storilec. To ga spominja na kazensko soodgovornost družine (Sippenhaftung) in na čase, ko etnične skupine niso imele nobenih pravic. Taubmann in podpisana društva avstrijskih Romov in Sintov v pismu prosijo za pomoč proti takemu ukrepanju oblasti, kar pa seveda ne pomeni, da zagovarjajo kazniva dejanja. Romi in Sintu želijo le, da ima država do njih enak civiliziran odnos, kot ga ima do ostalega prebivalstva.

Seveda smo si prizadevali izvedeti stališče župana Helmuta Manzenreiterja. Na žalost pa vse do zadnjega trenutka uredniškega roka od njega oz. njegove pisarne nismo dobili nobenega odgovora ali stališča.

K. W.

Narodnost internirancev

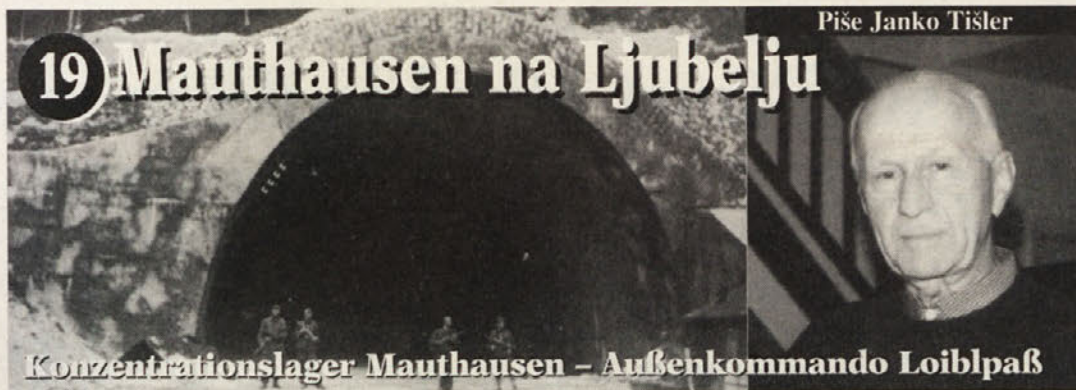
Ugotovljeno je, da so bili v ljubeljskem taborišču zaprti interniranci sledečih narodnosti (vrstni red je po njihovi številčnosti): Francozi, Poljaki, Rusi, Jugoslovani (največ Slovenci), Nemci in Avstrijci, Židi iz Madžarske, Italijani, Španci, Čehi, Norvežani, Luksemburžani, Nizozemci, Arabci (Alžirci), Romi, Grki, Belgijci in Švicarji.

Najštevilnejši (vedno več kot 50 odstotkov) so bili **Francozi**. Med njimi je bilo precej zapornikov drugih narodnosti (Poljaki, Italijani, Španci, Rusi, Belgijci in celo Slovenci), ki so bili aretirani v Franciji, kjer so bili zaposleni. Tudi njim so Nemci na obleko enostavno prišli črko »F«. Tako je s prvim transportom (3. junija 1943) prišlo na Ljubelj z oznako francoskih političnih zapornikov 22 Poljakov (največ rudarjev), 2 Rusa (belogardista) in 1 Belgijec.

Francoski interniranci iz prvega in drugega transporta so bili izbrani med tistimi, ki so prišli v Mauthausen 18. aprila (991) in 22. aprila 1943 (987).

Med njimi je bilo največ političnih zapornikov, nadalje tistih, ki niso hoteli na prisilno delo v Nemčijo, in onih, ki so bili po naključju aretirani ob nemških racijah. Seveda je bilo tudi nekaj takih, ki so bili v taborišče poslani zaradi kriminalnih prestopkov. 19. aprila 1945 je bilo na Ljubelju še vedno 539 francoskih zapornikov.

Poljake so pošiljali na Ljubelj v večjem številu šele od septembra 1943 dalje. Vseh skupaj naj bi jih bilo okrog 500. Med njimi je bilo precej vojnih ujetnikov, političnih zapornikov in članov odpora. Nemško obravnavanje Poljakov je bilo za nianso bolj surovo kot do Francozov. Bili so tudi slabše organizirani in manj enotni oz. solidarni. Zelo slabo so se izkazali nekateri njihovi kapoži, ki so zmanjševali ugled drugih poštenih Poljakov, tako da večina kaznjencev drugih narodnosti ni imela velikega zaupanja vanje. Treba je poudariti, da je bilo mnogo Poljakov, preden so prišli v Mauthausen in potem na Ljubelj, prej že v drugih taboriščih, npr. v Auschwitzu, Francozi pa, razen v zelo redkih primerih, ne. Janez Barlič, ki je delal kot cementar, je povedal, da so bili med poljskimi interniranci tudi dva veleposlanika, nekaj konzulov, zdravnikov in duhovnikov. V spominu so mu ostali Sašek in Čenstohovski in neki zdravnik, ki je bil slab človek. Franc

Opara pa je poznal Poljaka Kazimira, za katerega je dejal, da ni bil nič prida in da so bili Poljaki nezanesljivi v vsakem pogledu. Tudi po izjavi Leonarda Cenčiča so bili poljski kapoži zelo pokvarjeni.

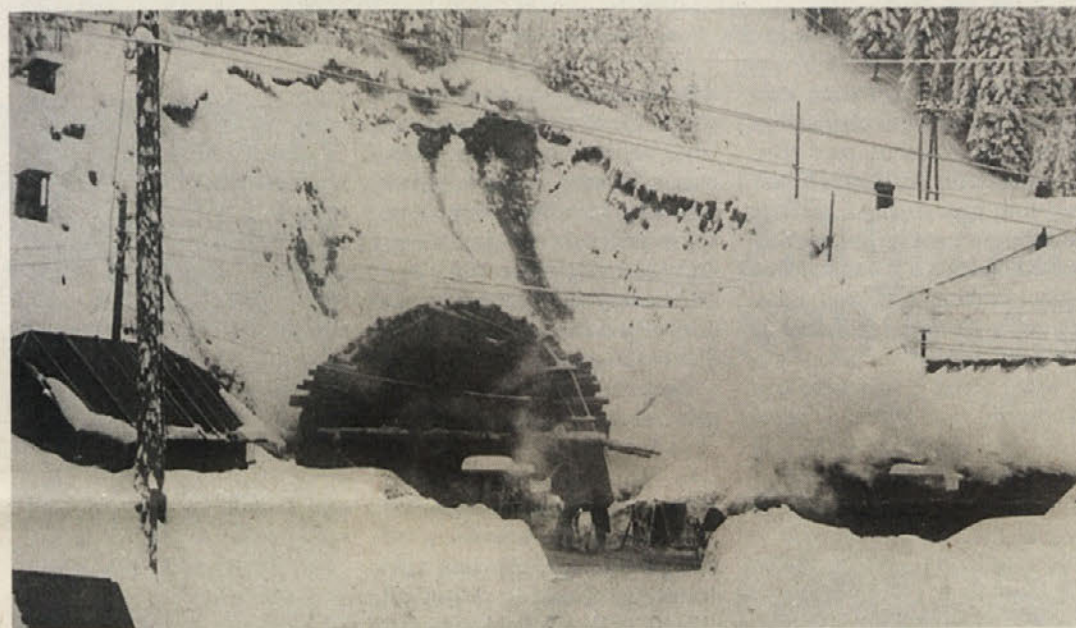
Ruske internirance so na Ljubelj pripeljali ob koncu leta 1943 ter marca in aprila 1944. Največ je bilo mladih vojnih ujetnikov, nekaj pa tudi civili-

marca 1944 je prišlo spet nekaj Slovencev, v aprilu in maju pa nekaj zapornikov iz Srbije, Hrvaške (predvsem iz Dalmacije) in Bosne.

Največji transport Jugoslovancev, v glavnem Slovencev, pa je prišel na Ljubelj 13. julija 1944, in to po zaslugi jugoslovanske taboriščne organizacije za medsebojno pomoč v Mauthausnu.

Slovencev ocenili, da so pogoji na Ljubelju boljše, hoteli, da jih zamenjajo s Poljaki.

Ko je transport (13. 7. 1944!) proti večeru prispel na Ljubelj, so prišleke najprej postrojili na apelplacu. »Pozdravit« jih je prišel sam komandant Winkler. Bil je presenečen, ko je videl tolikšno število internirancev s črko »J«. Poljake in Francoze so esesovci

Gradbišče na severni strani ljubeljskega predora pozimi 1945

stov. Po ocenah njihovo število ni bilo večje od 150. Večino so jih esesovci iz maščevanja zaradi pobege dveh Rusov in enega Poljaka, potem ko so 29. aprila 1944 enega policista ubili, enega esesovca pa težko ranili, 1. maja 1944 vrnili v Mauthausen. Tako se je njihovo število zmanjšalo na okrog 10 kvalificiranih delavcev, npr. varilcev in drugih. Z njimi so esesovci ravnali najbolj okrutno. Rusi so bili zelo samozavestni, med seboj dobro povezani in precej nezaupljivi do drugih zapornikov.

Raziskovanja so pokazala, da je šlo skozi ljubeljsko taborišče vsaj 124 »jugoslovanskih« zapornikov. Prvi, Alija Šahinović, je prišel na Ljubelj bolj po naključju v mesecu septembru 1943. Ko so v Mauthausnu v karanteni pripravljali seznam Poljakov za transport, mu je poljski študent, ki je bil pisar in tolmač, rekel, da ga bo vtaknil v to skupino, čeprav Jugoslovani tja ne bi smeli. Mese dni za njim so prišli z mešanim transportom (Francozi in Poljaki) že slovenski rudarji (trboveljska skupina), ki so bili iz mariborskih zaporov poslani najprej v taborišče Dachau, od tam pa v Mauthausen, kjer so jim dahauske taboriščne številke zamenjali za mauthausenske. V začetku

27. junija 1944 je bilo namreč iz begunskih zaporov v Mauthausen poslanih 63 zapornikov, partizanov in njihovih pomagačev. Ko je taboriščna organizacija izvedela, da se nahajajo v karanteni, je z njimi navezala stike. Novoprspeli zaporniki tem aktivistom sprva niso zaupali, še posebno ne pisarjem, ki so hodili po karanteni, kot npr. Bruno Gerdovič.

V začetku julija 1944 so vse karantence »zdravniško« pregledali, potem pa so jih blokači in pisarji začeli izbirati za transport v razne podružnice, npr. Gusen, Ljubelj itd. Tako je Gerdovič na listo transportirancev, ki so bili predvideni za Ljubelj, med francoske in poljske zapornike vpisal še okrog 40 Jugoslovancev, drugi pa so bili pri pregledu izločeni, češ da za delo v podružnicah zaenkrat ne pridejo v poštev. Komisija je izločila vse tiste, ki so imeli kakršnekoli kožne bolezni ali pa so bili telesno šibki.

Ko je Lojze Homan videl, da je njegov brat Jože predviden za Ljubelj, on pa za Gusen, je prosil Gerdoviča, naj tudi njega vključi v skupino. Ta mu je odgovoril: »Kar z njimi pojdi!« To ga je rešilo. Na seznamu so bili tudi Rusi, a so jih potem črtali. Skoraj pa je nastal prepir med Slovenci in Poljaki. Ti so, ko so po zadovoljnih obrazih

in blokači hitro nagnali v barake, Slovenci pa so morali čakati zunaj. Komandant je odšel v esesovsko taborišče in bajž telefonsko vprašal v Mauthausen, zakaj so mu poslali Jugoslovane. Po več kot eni uri je bil izdan ukaz: polovica Jugoslovancev ostane na južni, polovica pa jih gre na severno stran. Tja so jih odpeljali še isti večer.

Tudi interniranec Miha Gostič, ki je bil aprila 1944 poslan iz Begunj v Mauthausen, od tam pa maja 1944 na Ljubelj, se spominja, da ga je Gerdovič tam vprašal, ali hoče v transport za na delo. Pristal je in ga vprašal: »Kam pa grem?« Odgovoril mu je: »Bliže domu, več pa ne smem povedati!«

Pozneje so prišli na Ljubelj le še redki Jugoslovani in še ti posamič z drugimi transporti. Zadnji transport, v katerem so bili samo Slovenci, je prispel 1. marca 1945. V njem je bilo 56 zapornikov. Prignali so jih neposredno iz begunjskih zaporov, kajti transport v Mauthausen v tistem času zaradi bombardiranja železniških prog ni bil več varen. Med zaporniki je bilo največ partizanov in njihovih simpatizerjev ter pet domobrancev oz. plavogardistov. Jugoslovani na Ljubelju niso imeli nobenih »funkcij«, razen Janeza Tratnika iz zadnjega transporta, ki je bil v

aprilu 1945 postavljen za pisarja v baraki štev. 4, ker je znal nemško in je lepo pisal.

V ljubeljskem taborišču je bilo od 30 do 40 **nemških in avstrijskih** zapornikov. Med njimi skorajda ni bilo »političnih«. Skoraj vsi so bili starešine taborišča, šefi barak ali kapoži in nadkapoži v raznih delovnih skupinah ali pa so bili zaposleni pri lažjih delih. To so bili predvsem kriminalci, morilci ali »asocialne« osebe, katere je gestapo ali policija zaprla, ker niso hoteli delati, nadalje homoseksualci pa tudi osebe, ki so se pregrešile v nemški vojski. Vsi ti so dosledno izvajali esesovske ukaze in odredbe o najokrutnejšem postopanju z zaporniki in bili tako strah in trepet za vse ostale zapornike. Do konca aprila 1945 so jih vse oblekli v uniforme ter poslali v nemško vojsko.

V začetku l. 1945 so v taborišče na koroško stran pripeljali okrog 30 **madžarskih Židov**, katere pa so po nekaj tednih odpeljali, verjetno v Mauthausen.

Italijanov ni bilo veliko, prihajati pa so začeli šele 1944. leta.

Kar se tiče **španskih** zapornikov, so bili to predvsem republikanci, ki so bili aretirani v Franciji. Njihovo število je bilo verjetno večje kot število Norvežanov in Luksemburžanov.

Prvi **češki** zaporniki so prišli na Ljubelj že jeseni 1943, a njihovo število nikdar ni imelo pomembne vloge. Če se je govorilo o Čehih, je vsakdo takoj pomislil na izredno dobrosrčnega zdravnika dr. Františka Janoucha, ki je storil vse, da bi internirancem olajšal bolečine, kadar so jih pripeljali v taboriščno ambulanto, in pa na Josefa Pospisila, ki je bil med prvimi ustreljenimi interniranci na Ljubelju.

Norveških zapornikov je bilo 11 ali 12, med njimi je bil prvi poslan na Ljubelj v oktobru 1943, ostali pa v letu 1944. Bili so dobri tovariši in spoštovani od drugih zapornikov. Po intervenciji švedskega grofa Bernadotta so bili 14. marca 1945 iz taborišča na koroški strani pripeljani v Celovec in potem poslani na Norveško. Manjkal je le eden, katerega truplo je bilo sežgano na Ljubelju v aprilu 1944.

Skupina **luksemburških** zapornikov je štela 9 mož. Prvi je prišel na Ljubelj v začetku marca, vsi ostali pa 13. septembra 1944. Konec vojne jih je dočakalo osem, eden pa je bil vrnjen v Mauthausen. Znanje nemškega in francoskega jezika jim je koristilo: eden je postal pisar v baraki, drugi pa celo šef sobe, na delu pa so jih večkrat uporabljali za tolmače. Sicer pa so bili med seboj zelo dobro povezani. **Nizozemcev** je bilo zelo malo (19. aprila 1945 samo eden!), **Arabca** sta bila dva ali trije, med njimi Alžirec Bagdache, **Roma** najmanj dva (eden iz Dolenjske, drugi iz Srbije), **Grkov** eden ali dva, prav toliko **Belgijcev** in en **Švicar**.

SPOMINSKA PROSLAVA KOROŠKE DEŽELNE VLADE IN DIJAKOV V AUSCHWITZU

»Tu se je smrt utrudila do smrti«

Ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne in osvoboditve so dijaki in dijakinje 7. a in 7. b razreda obiskali koncentracijsko taborišče Auschwitz-Birkenau in se tam skupno s 160 dijaki iz Koroške udeležili spominske svečanosti. Oblikovali so jo skupno s najvišjimi predstavniki Koroške, deželnim glavarjem dr. Zernattom, njegovim namestnikom dr. Ausserwinklerjem, deželno svetnico Sickl in številnimi žurnalisti. Naše dijake so spremljali prof. Štefan Pinter, prof. Jože Wakounig in prof. Cilka Gutovnik-Broman.

Ker smo se odločili za vožnjo z vlakom, smo dopotovali v Krakov že 3. julija zgodaj zjutraj. Čez dan smo si ogledali zanimivosti tega starega in pomembnega poljskega mesta (Vavel, Marijino cerkev, staro krakovsko univerzo). Zvečer, ko so z nekoliko zamude pripotovali vsi ostali dijaki, politiki in žurnalisti, se je začel skupni program v judovski četrti Kazimierz. V Popperjevi sinagogi so bili vsi udeleženci povabljeni na košer večerjo – stroške je nosila Deželna vlada. V obnovljenem kulturnem centru pa nas je pozdravil krakovski rabi. Danes je od vsega skupaj 3 milijonov ostalo na Poljskem le še nekaj tisoč Judov, v krakovskem Kazimierzu jih je le 200, 1939 jih je bilo 35.000.

Sledil je koncert judovskih pesmi, ki so pripovedovale o preganjanju in umoru Judov. Bolečina in obup, volja do preživetja in hrepenenje po človeškem svetu, po miru – to so nam sporočale pesmi. Dopolnjevale so jih rabijeve preudarne besede, proste vsakega sovraštva. Ta večer je bil primeren uvod v torkov program v Auschwitzu.

Toliko je bilo koroških skupin, da je primanjkovalo vodnikov. Ena skupina je imela srečo: skozi taborišče jo je vodila gospa Dagmar Ostermann z Dunaja, ki je Auschwitz preživela. Nebo se je – temu kraju groze primerno – solzilo. Ogled muzeja človeka zmeraj znova pretrese, posebej tedaj, ko neposredno doživiš, da Auschwitz ni stvar števila (znani so spori o številu žrtev), ko uzreš v kupih očal, čevljev, kovčkov, obleke, las, konkretne ljudi. Ko vidiš potek industrijsko do kraja racionalno izpeljanega ubijanja ljudi.

Ob steni smrti, kjer so streljali talce, so predstavniki dežele položili venec. Nesla sta ga Robert in Martina, dijak in dijakinja naše šole. Čas nas je priganjal, motili so nas močni nalivi.

Birkenau – Brzezinka – 3 km od glavnega taborišča Auschwitz I – navdaja človeka z grozo že zaradi svoje razsežnosti. Železniška proga skozi glavni vhod, rampa, kjer je pote-

Člani deželne vlade dr. Zernatto, Sickl in dr. Ausserwinkler in dijaki so pri steni smrti položili venec

kala selekcija, 4 ogromne plinske celice in ob njih krematoriji. Spominsko svečanost pred glavnim spomenikom so sooblikovali tudi naši dijaki s kratkim besedilom v obeh jezikih (Štefan) in recitacijo prve in zadnje kitice Lojzeta Krakarja »Auschwitz« (Ljudmila, Hanka in Dominik).

Manj besed je na takem kraju včasih več. Dojeti z razumom, kaj se je tu zgodilo, kdo to res zmore? Ali moremo to podoživeti s srcem? S pesmijo, lastno skladbo, so to poskusili trije kolegi/ce iz Wolfsberga. Pri mnogih je ostala želja po molku, razmislekom v tišini tega največjega pokopališča. Bistveno za naš čas je v simboliki: najvišji predstavniki dežele so skupno z dvesto dijaki in dijakinjami prišli na ta kraj in se dostojno spomnili vseh žrtev

Preživela KZ: Dagmar Ostermann

nacističnega nasilja. In naši dijaki so enakopravno in v obeh jezikih sooblikovali ta spominski trenutek.

Zvečer je bila zaključna diskusija z gospo Dagmar Ostermann. Televizija jo je posnela za oddajo »Report«. Pokazalo se je, kako so dijakinje doživljale Auschwitz bolj s čustvi, dijaki pa z večjo razumsko distanco. Kot da so zanje solze neprimeren odziv. Gospa Dagmar Ostermann je pričevala in prepričevala – z vso telesno in

duševno energijo, ki jo premore pri svojih 74 letih in te je osupljivo veliko. Na vožnji z Dunaja v Krakov je v vseh štirih avtobusih pripovedovala o tem, kaj je doživela v Auschwitzu. Za njena pripovedovanja smo bili prikrajšani, zato smo jo že povabili, da bo prišla jeseni na Slovensko gimnazijo. Razprava v torek zvečer se je ukvarjala tudi z vlogo medijev. Dijaki/nje so jo deloma zelo ostro kritizirali. Televizijske in druge kamere – naperjene na nas med ogledom obeh taborišč – so mnogi doživeli kot nekaj zelo motečega. Takoj se je pojavil občutek, da nastopamo za neko drugo dejanskost – za televizijo. Nekateri dijaki so sebe celo videli v vlogi statistov v službi glavnih akterjev – politikov. Preudarnejši pogled nam seveda razkrije, da ima ta cena, ki jo plačujemo medijem, tudi pozitivno stran: samo iz medijev, iz časopisov in televizije, je o proslavi zvedela širša koroška in avstrijska javnost. In je kajpada prav, da je o tej proslavi zvedela. Prav je, če je še nekaj deset tisoč gledalcev ali bralcev slišalo ali bralo, kar so politiki povedali, denimo, da bo morda ogled tega kraja imuniziral mladino proti novim oblikam rasizma in podobnim ideologijam (Zernatto).

In kaj je ogled taborišča pomenil dijakom in dijakinjam? Na poti domov v vlak so zapisali nekaj vtisov in misli. Skozi vse zapise se kaže spoznanje, da Auschwitz ni stvar enega naroda, temveč je skrajna posledica ideologije, ki ljudi deli na več- in manjvredne, po rasi, narodnosti, veri itn. Drugo spoznanje pa je, da mora vsak posameznik pri sebi zmeraj znova izoblikovati zavest o človekovem dostojanstvu, o neodtujljivih človekovih pravicah, da mu mora ta zavest biti merilo njegovega delovanja.

MNENJA DIJAKOV

* Zgodbe o koncentracijskih taboriščih so znane v bistvu nam vsem, ko pa si ogledamo

kraje dogajanja, kraje zlodejstev, vse dobi realno ozadje.

* Mislim, da je najboljša, če se podaš v Auschwitz-Birkenau sam ali s čisto majhno skupino. Bolje se zaveš, kaj se je tam dogajalo. Pomembno se mi tudi zdi, da skušaš podoživeti usodo posameznika, razprava o številkah pa nas vodi stran od tega.

* Od začetka sem vedel, da bo to, kar bom videl, tragično. Zaradi tega se nisem veselil na obisk v Auschwitzu. A naučil sem se mnogo. Človek lahko počenja največje grozote. Tra-

Smrtna ograja v Birkenau-u

gično je, da se vse to spet dogaja.

* Ne vem, kako je pri ostalih, a jaz nikoli ne bom pozabila tega, kar sem videla v Auschwitzu. Vendar je težko povedati z besedami, kar se je tam zgodilo. Hudo me je prizadelo, ko sem videla slike otrok, ki so jih gnali v plinske celice, ne da se bili oni tega zavedali. Bili so nedolžni otroci, brez vsake krivde. Umorili so jih, ker so pripadali skupini ljudi,

ki ni ustrezala nacionalsocialistični rasni ideologiji.

Leto 1995 je leto tolerance. Ne samo letos, temveč zmeraj naj bi sprejemali ljudi, ki so drugačni po veri, barvi kože, jeziku. Trdno upam, da se kaj takega, kot se je zgodilo v Auschwitzu, nikoli več ne bo ponovilo. (Martina)

* Najbolj mi je žal, da je samo ena od sedmih skupin imela to srečo, da je slišala od gospe Ostermann, kaj vse je tam doživela. Če to slišiš od nekoga, ki je to sam doživel, tega ne pozabiš nikoli več.

* Ne verjamem sicer, da bi se Auschwitz lahko ponovil. A po drugi strani se tudi v naših deželah spet razširja nacionalsistično in rasistično mišljenje. In to je bilo tudi svojčas uvod v holokavst.

* Žrtve naj počivajo v miru, dobro, ampak mislim, da ni učinkovito prikazati rezultate – umor Judov, če ne pokažejo najprej začetkov in vzrokov tega masovnega umora, ki so mnogo bolj dojemljivi kakor samo koncentracijsko taborišče. Začne se namreč s kamnom, vrženim v izložbo judovske trgovine. Tak prizor je našemu vsakdanjiku mnogo bližji.

* Prepričan sem, da bo obisk Auschwitza vsakemu ostal za vedno v spominu. Če si predstavljam, da je v tem kraju umrlo poldrugi milijon nedolžnih ljudi samo zaradi tega, ker so bili druge vere, druge narodnosti, drugega mišljenja, me to najbolj pretrese, saj se lahko kaj takega v prihodnosti spet zgodi. V Bosni je to že resničnost. Skrbeti moramo, da se taka grozodejstva nikoli ne bodo zgodila.

* Obisk Auschwitza je tudi pri meni zapustil sledove. Vide-la sem kraj trpljenja, uničevanja, nasilja in grozot. Zelo težko je izraziti občutke, ki sem jih imela, ko sem hodila po kraju, kjer so še pred petdesetimi leti živeli zgladovani, bolni in trpinčeni jetniki. Občutila sem sovraštvo do storilcev. Kako je bil človek zmožen storiti kaj takega sočloveku?

Nisem se jokala, kot da je zmanjkalo solz – žalost je bila prevelika. Občutila sem le dolžnost, da se v tem trenutku spominjam vseh žrtev Auschwitza in drugih koncentracijskih taborišč in skušam v prihodnosti preprečiti, da bi se kdajkoli kaj takega spet zgodilo. Človeštvo naj nikoli ne pozabi tega, kar se je dogajalo v teh krajih. Auschwitz naj ostane opomin na trpljenje in uničevanje celih narodov. Posebno v današnjem času, ko se ponovno pojavljata nacizem in rasizem, naj bi mladina skušala preprečiti, da bi se take grozote spet ponovile. Naša prihodnost naj se nikoli ne konča v tej preteklosti.

Dalje prihodnjč

ZALOŽBA DRAVA

Nova knjiga »6 x Österreich«

V slovesnem in gotovo ne vsakdanjem okviru – namreč v reprezentativni dvorani Avstrijske nacionalne knjižnice na Dunaju – je založba Drava številnemu občinstvu predstavila svoj najnovejši knjižni proiz-

Minister dr. Rudolf Scholten

vod pod naslovom »6 mal Österreich« (Šestkrat Avstrija) izpod peresa znanstvenega delavca Gerharda Baumgartnerja.

Že iz naslova je razvidno, da ta knjiga ni samo prispevek številnih produkcij na temo manjšinske problematike. Šestkrat Avstrija pomeni po eni strani šest različnih narodnosti, po drugi pa hkrati – vsaj po mnenju izdajateljev in avtorja – eno skupno nacijo: namreč avstrijsko. O tej zvezi se da razmišljati in debatirati, gotovo pa pomeni pričujoča knjiga pomembno obogatitev za nemškogovorečega Avstrijca o manjšinski problematiki, ker se ne omejuje na eno samo narodno skupnost, marveč predstavlja v njihovi zgodovini in sedanjosti koroške Slovence, gradiščanske Hrvate, Madžare na Gradiščanskem (tej narodni skupnosti pripada sam

avtor), Čehi in Slovake na Dunaju ter ne nazadnje tudi Rome in Sinte na Gradiščanskem in po vsej Avstriji.

Slavostni govorniki so se spominjali zlasti krvave usode slednjih februarja tega meseca. Govorili so minister za znanost in umetnost dr. Scholten, govornica za manjšine v Avstriji v zelenem parlamentarnem klubu mag. Terezija Stošič ter pobudnica izida te knjige dr. Ursula Hemetek, ki je hkrati predsednica takoimenovane »Iniciative manjšine«, ki se neutrudno zavzema za razumevanje in solidarnost večinskega naroda s prizadevanji avstrijskih narodnih skupnosti, bodisi že etabliranih bodisi novih, ki jih sestavljajo begunci, migranti, delavci in drugi, novi socialni sloji.

Gerhard Baumgartner je v svojem nagovoru, ki je veljal kratki predstavitvi njegove knjige, h kateri je mnogo prispeval tudi njegov znanstveni kolega Bernhard Perchinig, da je sicer v prvi vrsti namenjena informaciji večinskega naroda

o problemih pripadnikov manjšin, hkrati pa jo je namenil tudi medsebojnemu informiranju med manjšinami, ker se – kakor so dokazali njegove študije

Dir. Drave dr. Helga Mratschnikar

– nikakor ne poznajo toliko, kot bi morda kdo mislil. Zlasti se je – tudi kot pripadnik madžarske narodne skupnosti – izrekel proti prostovoljni getoizaciji manjšin in njenih organizacij, ker to neogibno pelje v samoizbrano izolacijo, ki ne pomaga ne večinskemu narodu, še manj pa manjšinam samim.

Voditeljica založbe Drave dr. Helga Mratschnikar pa je izrabila slovesno priložnost za predstavitev angažiranega založniškega programa ter se ob koncu zahvalila vsem gostom, zlasti še političnim zastopnikom za moralno in gmotno podporo takih in podobnih kulturnopolitičnih projektov.

Knjiga »6 mal Österreich« je naprodaj v vseh knjigarnah v Avstriji, seveda tudi v obeh slovenskih v Celovcu ali pa neposredno pri založbi Drava.

F. Z.

III. EVROPSKO TEKMOVANJE V LJUBLJANI

Mladi orglavci v Cankarjevem domu

V Cankarjevem domu v Ljubljani v tem času (od 4. do 8. julija) teče že III. evropsko tekmovanje mladih orglavcev, ki ga od leta 1989 vsaka tri leta pripravijo izključno v Ljubljani. Tekmuje 19 tekmovalcev iz devetih evropskih držav. Med njimi je tudi avstrijski orglavci iz Gradca in štirje udeleženci iz Slovenije. Eden od njih je tudi Klemen Karlin, ki študira orgle pri prof. Klausu Kuchlingu na Deželnem konzervatoriju v Celovcu.

Organizacijski odbor, katerega vodi prof. Lovro Sodja je pripravil lepe denarne nagrade (in koncerte nagrajencev), katere bodo darovali Cankarjev dom, Festival Ljubljana, Jugend musiziert Nemčije, Glasbena mladina ljubljanska, Društvo slovenskih skladate-

ljev in celjski opat g. Kolšek. Med darovalci sta tudi Krekova banka iz Maribora in Posojilnica-Bank Celovec. Častni pokrovitelj tekmovanja je slovenski predsednik Milan Kučan, med člani častnega odbora pa je poleg ministrov Zorana Thalerja, Sergeja Pelhana in dr. Slavka Gabra tudi ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. V petčlanski žiriji, katero vodi prof. Hubert Bergant, je tudi prof. dr. Hans Haselböck z Dunaja.

Prvi del tekmovanja je potekal v Gallusovi dvorani v torek in sredo, 4. in 5. julija, jutri, v petek, bo druga etapa in v soboto, 8. julija, ob 20. uri Koncert nagrajencev s podelitvijo nagrad. Vljudno vabljeni!

Lovro Sodja

DRUŠTVENO DELOVANJE

Zaključna prireditev SPD Radiše

Radišani so se povselili skupaj s štajerskimi pevci

Naglo je minilo leto pri prosvetnem delovanju. Ob koncu delovne sezone pa je umestno, da se pokažejo delčki dela, ki se redno in vztrajno odvija med letom.

9. malega srpana 1995 je bilo. SPD Radiše je vabilo k zaključni prireditvi. Mnogo ljubiteljev kulturnih dobrin se je vabilu odzvalo in napolnilo dvorano kulturnega doma. Vrstili so se nastopi skorajda vseh skupin. Predsednik SPD Radiše Tomi Ogris se je ob tej priložnosti zopet zahvalil voditeljem skupin in vsem tistim, ki na kakršenkoli način prispevajo k temu, da prosvetno delo tako dobro uspeva. Spored so začeli »Radiški fantje« pod vodstvom Nužija Lampichlerja, sledili sta otroška in mladinska skupina, ki ju vodita Heidi Lampichler in Tatjana Tolmajer. Najmlajši so pristrčno zaplesali z dežniki, mladinci pa so nadvse šaljivo prikazali, kako poteka delo pri pregradnji radiškega farovža. Mešani pevski zbor je pravtako pod vodstvom Nužija Lampichlerja zapel dve pesmi, učenca glasbene šole pa sta zaigrala na harmoniki in klavirju.

K. W.

Drugi del sporeda je izvajal moški pevski zbor – Arbeitergesangverein Alpenrose iz Vordernberga na Štajerskem. Pred leti smo navezali stike s tem zborom. Radiški pevci so bili že dvakrat v gosteh v Vordernbergu, ta moški zbor pa je bil tokrat drugič na Radišah. Štajerci, tako je povedal njih predsednik, nimajo nobenih zaprek z druženjem s slovenskogovorečimi koroškimi deželani. To je potrdila zatem družabnost pred kulturnim domom. V prijetni senci sta se v pesmi združila oba zbora in s tem utrjevala prijateljstvo.

Radiški fantje so ob tej priložnosti zapeli voščilno pesem »Tiho mirni čas večerni« Meti Ogris, za njeno 75-letnico. Meti se je pred mnogimi leti nastanila in udomačila pri Rutniku v Dvorcu, kjer je pomagala pri vseh kmečkih delih. Sedaj ji ni treba opravljati takih del, zato si vzame vedno čas in zelo rada zahaja tja, kjer more poslušati domače pesmi. Meti, želimo Vam, da bi Vam zdravje še nadalje dopuščalo pogosto prihajati s svojo vedrino med nas.

N. P.

KULTURNI VEČER

Škofiče za domačine in tujce

Vaščani pojo pod vodstvom prof. Kovačiča

Društvo SPD »Edinost« v Škofičah je v četrtek, 6. julija, priredilo kulturni večer za domačine in tujce.

Na programu sta bila zbor »Vaščani pojo« pod vodstvom Jožka Kovačiča in Mladinski pevski zbor ZG za Slovence, ki ga vodi Roman Verdel.

Zbora, ki sta si zelo različna,

sta vsak po svoje navdušila publiko v šolski avli.

»Vaščani« so zapeli stare slovenske pesmi o ljubezni in mladosti, ki so že skorajda pozabljene. Čisto po domače je zborovodja Kovačič komentiral in povezoval pesmi »Vaščanov«. Tudi pregovore je bilo slišati, katere poznajo le še stari

ljudje, kot npr. »Ljubezen je bila, ljubezen še bo, da lih tabe pa mene na svetu ne bo.«

Drugi del večera je oblikoval MePZ ZG za Slovence s svojevrstnim programom. Instrumentalna skupina je na saksofonu, bobnu, pozavni in klavirju zaigrala izvrstne skladbe, Pink Panther in podobno.

Mladinci so skupno z vodjo pokazali kritičen musical »Prižgimo luč«. Ta musical obravnava našo družbo, ki je danes asocialna, hladna, anonimna, skratka, nečloveška.

Zbor je izbral tekste štirih slovenskih pisateljev: A. Kokota, J. Messnerja, B. Verasa in F. Milčinskega, glasbo pa je ustvaril Roman Verdel. Prosto, a simbolično koreografirani musical je bil užitek za oči in ušesa.

Kulturni večer je izzvenel z besedami proti nasilju v svetu »naj zasije toplo sonce v srca vsa«.

PRIREDITVE

SOBOTA, 15. 7.

- TINJE, v Domu
18.00 Začetek tečaja za slovenščino »Slovenske počitnice«, vodita mag. dr. Silvija Borovnik in dr. Miha Vrbinc
ZG. ŽAMANJE, v gostilni Picej – SPD »Vinko Poljanec«
20.30 Tradicionalno kresovanje s petjem in plesom

NEDELJA, 16. 7.

- KOMELJ – ZKP, SPD »Edinost«
XVI. pohod na Komelj in spominska svečanost ob 50-letnici zmage nad fašizmom
OBIRSKO, pri Jerebu – Alpski klub »Obir«
14.00 Srečanje harmonikašev in nastop ansambla »Podkrajski fantje« iz Slovenije. Velika razstava harmonik! Če bo slabo vreme, bo prireditve preložena na nedeljo, 23. 7.

SOBOTA, 22. 7.

- HODIŠE, na gradu – SPD »Zvezda«
18.00 Živ-žav za otroke s skakanjem, jahanjem na ponijih in igracami
20.00 Glasba s plesom; igra »Koroški ansambel«
VOGRČE, pri Florjanu – KKD Vogrče, KKZ, SNI Jarnik
20.00 Osem stoletij Vogrč – predstavitev obsežne narodopisne monografije dr. Makarovičeve in sodelavcev

NEDELJA, 23. 7.

- TUCE pri Radišah – SPD »Radiše«
14.00 Tekma koscev
ŽITARA VAS, v lj. šoli – SPD »Trta«
20.30 Poletni koncert

NEDELJA, 30. 7.

- OBIRSKO – SPD »Valentin Polanšek«
Pohod na Obir; zbirališče: ob 11. uri na Ojstrcu (vrh Obirja). Nazaj grede piknik na Marofu

k & k center Šentjanž • SPZ

Petek, 14. julija 95, od 15. do 18. ure
Sobota, 15. julija 95, od 9. ure dalje

Work shop / delavnica »Oblikovanje gline«, tečaj vodi Nežika Novak; prijave na tel. 0 42 28/37 96 ali 0 46 3/51 43 00-22

Razstave

Razstava Zorke L-Weiss: »Od začetkov do sedaj«
Etnološka razstava: »Odkruški koroške dediščine«.

Čas: do 9. septembra 1995 (torek, četrtek, sobota od 18. do 20. ure in sredo, petek od 9. do 12. ure).

Slovenski vestnik čestita:

gospe Amaliji Hartmann iz Libuč za 85. rojstni dan in god; gospe Greti Štern iz Celovca za osebni praznik; gospe Ani Sadovnik – Peršmanovi Anči iz Lepene pri Železni Kapli za 60. obletnico življenja; Margareti Pogačnik z Dobrove pri Dobrli vasi za 62. rojstni dan; Anici Golavčnik iz Dobrle vasi za 30. rojstni dan; članom društva upokojencev iz Pliberka Aleku Lutniku z Blata, Anni Hutter iz Večne vasi, Kristi Močilnik iz Vetrinja, Francu Žuntarju iz Črgovič, Jakobu Kerbitzu iz Vogrč, Zalki Černic z Dvora, Nacu Jerneju iz Črgovič in Janezu Havelu iz Globasnice, za osebne praznike; Alexu Kosu iz Borovij pri Pliberku za 80. letnico; Hanzu Oražaju – p. d. Rožičevemu s Šajde pri Selah za 70. življenjski jubilej; članom društva upokojencev iz

Šentjakoba Gretiji Nesmann z Reke, Miciji Krištof iz Velike vasi in Miciji Böhm iz Področce za osebne praznike; gospe Amaliji Schliesser iz Celovca za 83. rojstni dan in god; gospodu Oswaldu Wrienzu za 56. rojstni dan; gospe Cilki Komatz iz Šentjakoba v Rožu za 55. rojstni dan; Krištofovi mami iz Kajzaz za 70. rojstni dan; gospe Neži Zollbauer iz Globasnice za 91. rojstni dan; gospe Margareti Jug iz Železne Kaple za 86. rojstni dan; članoma društva upokojencev Podjuna Mirku Srienču iz Grabelj in Margareti Kert iz Goselne vasi za osebni praznik; gospodu Fricu Urchu iz Podjune za 70. obletnico življenja; gospodu Franciju Kropivniku s Kota v Selah za 60. rojstni dan; gospe Ani Kušej iz Drveše vasi za 60. rojstni dan.

Slovenska študijska knjižnica

KERLER C. M. – Zelišča in gozdni sadeži v kuhinji. – Ljubljana: MK, 1984. – 140 str.: barvne ilustr.

KODELE M. – Prezrte stročnice: vpogled v makrobiotiko (kako si ohranimo zdravje). – Ljubljana: Založba Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva, 1986. – 93 str.: barvne ilustr.

LANGE-Ernst M.-E. – Lepota in naravna kozmetika: program blage nege za kožo in lase. – Ljubljana: MK, 1992. – 127 str.: barvne ilustr.

MARKOVIČ O. – Jedi iz žitaric: o mlinih in mlinarstvu. – [Ljubljana]: Domus, 1989. – 144 str.: barvne ilustr.

MESSEGUE M. – Zelišča za lepoto: zdravilne lastnosti vrtnic. – V Ljubljani: Založba Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva, 1989. – 199 str.

ODY P. – Zdravljenje z zelišči: [praktični vodnik zdravilnih rastlin]. – Ljubljana: Domus, 1994. – 191 str.: barvne ilustr.

SPERRY P. N. – Šport in medicina: znanost o treningu in športu. – Ljubljana: DZS, 1994. – 279 str.: ilustr.

ZDRAVO ŽIVLJENJE: Kako si ohranimo zdravje in telesno sposobnost v vseh življenjskih obdobjih. – Ljubljana: ML, 1983. – 207 str.: barvne ilustr.

VODNIK ZDRAVE PREHRANE: prehrana in energija. – Ljubljana: Domus, 1991. – 170 str.: barvne ilustr.

Za vse ljubitelje knjige bo knjižnica odprta še do 11. avgusta 1995. Odprta bo spet v torek, 12. septembra.

Vsem našim obiskovalcem želimo vesele počitnice in prijeten dopust!

KMEČKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST (KIS)

vabi

Poljedelstvo brez kemije

Obhod njiv: koruza, sončnice, navadna ogrščica

- * stanje kultur, zdravje tal (analiza strukture tal)
- * primerni vmesni posevki in obdelava tal

v četrtek, 13. julija, ob 13.30 uri
pri gasilskem domu v Dobu
vodita: Renate in Peter Kopeinig,
štajerski inštitut za ekološko kmetovanje

Pridelovanje vmesnih posevkov – predavanje

- * ÖPUL: kaj je treba upoštevati pri zeleni odeji
- * Kakšne vmesne posevke za kaj?
- * Kaj narediti s praho?

v četrtek, 13. julija, ob 20.30 uri
v gostilni Loser, Šmihel nad Pliberkom
referenta: Renate in Peter Kopeinig,
štajerski inštitut za ekološko kmetovanje

Pridelovanje vmesnih posevkov – predavanje

- * ÖPUL: kaj je treba upoštevati pri zeleni odeji?
- * Kakšne vmesne posevke za kaj?
- * Kaj narediti s praho?

v ponedeljek, 17. julija, ob 20.30 uri
v društveni sobi nad Posojilnico Šentjakob
referent: ing. Ernst Müllneritsch
(Kärntner Saatbau)

Prireditve podpira Posojilnica-Bank / Zadruga-market

KKZ

razpisuje

teden mladih umetnikov
v Mladinskem centru na
Rebrci od 24. 7. do 29. 7.
za otroke
od 6. do 12. leta.
Prijave na KKZ.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

Obvešča, da je
muzej NOB

pri Peršmanu
spet vsak dan do konca oktobra
odprt med 8. in 18. uro razen ob
ponedeljkih do konca oktobra.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Četrtek, 13. 7.
18.10 Rož – Podjuna – Zila
Petek, 14. 7.
18.10 Kulturna obzorja
Sobota, 15. 7.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca
Nedelja, 16. 7.
6.30 Dobro jutro na Koroškem
18.00 Dogodki in odmevi
Ponedeljek, 17. 7.
18.10 Štefan na Zili: Kjer je stekla zibelka narodnim veljakom
Torek, 18. 7.
18.10 Partnerski magazin
Sreda, 19. 7.
18.10 Društva se predstavljajo
21.04 Glasbena oddaja

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 16. 7.
13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 17. 7.
17.20 TV SLO 1

- Uradno komaj prisoten slov. delež med Štefanom in Šmohorjem ne spremeni dejstva, da gre za nekoč narodno prebujeno območje na Zilji.
- Koroški turizem '95: Veliki imajo izgube, kako gre malim?
- Natečaj na vseh koroških ljudskih šolah o pomenu zdravstva. S projektom »Zdravo šolsko dvorišče« si je ljudska šola Ledince zagotovila prvo mesto pred ljudsko šolo iz Bač.
- Raziskovalni teden v Podjuni: »Na poti v vas« mladi raziskovalci spoznavajo zanimivosti življenja ljudi v Pliberški okolici.
- »Gotika v Sloveniji« – V interdisciplinarnem sodelovanju so slovenski strokovnjaki oblikovali obiska vredno razstavo
- »One world one voice« – Dvojezični zbor pedagoške akademije v Celovcu je izdal prvo CD s pesmimi narodov sveta
- Tourkviz '95: Lepote pri sosedih
- Avstrijski nacionalni cirkus je spet v deželi: Tudi letos s privlačnim programom za staro in mlado.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

POLETNA VESELICA

Živžav in dobra volja

Skupaj s tetami so otroci vrtca SŠD veselo zaključili leto

SLOVENIJA

Srečanje koroških likovnikov v Podpeci

Likovniki mlajše in srednje generacije Dravske, Mežiške in Mislinjske doline so se povezali in izvedli Likovno delavnico 17. junija v Podpeci nad Črno na Koroškem pri Matjaževi gostilni. Za tovrstno srečanje akademsko izobraženih likovnikov Koroške, ki bi naj postalo tradicionalno, so se odločili iz potrebe po druženju in strokovnem pogovoru. Za lokacijo delavnice v Parku Kralja Matjaža so se odločili zaradi lepote naravnega okolja pod Peco, ki

nudi gostoljubnost raznim kulturnim in družabnim dogodkom in postaja turistično vedno bolj privlačno tudi zaradi prikazovanja nekdanjega rudarjenja pod Peco.

Devetnajst slikarjev in kiparjev je tisto soboto v prijetnem vzdušju ustvarjalo in na večer se je Matjaževa gostilna spremenila v likovno galerijo, kjer je bila večina obiskovalcev iz vrst umetnikov samih, ki so živahno razpravljali še pozno v noč. *Samo Šavc*

Naravni vrt v juliju

Piše dipl. biol. Tatjana Angerer

V juliju posejemo cikorijo, kitajsko zelje, motovilec, endivijo in špinačo za jesen, pa tudi pozno kolerabo in brstični ohrovt, konec meseca še repo. Lahko pa kupimo sadike in jih posadimo.

Grede prerahljamo z grabljami in pokrijemo prst med sadikami s pokošeno, napol suho travo, da se tla preveč ne izsušijo.

Nezaželene rastlinske goste, ki jim navadno pravimo plevel, populimo. Marsikateri plevel lahko koristno uporabimo. Preslico in koprivo npr. za pripravo škropil in gnojil, kurja črevca (Vogelnier-Hühnerdarm) pa postrizemo tik nad zemljo s škarjami, operemo, drobno narežemo in primešamo različnim solatam, na primer kumaram in paradižniku. Kurja črevca vsebuje veliko vitaminov in mineralnih snovi.

Paradižnik v tem času pogosto napade plesen (Phytophthora). Najbolje ga zavarujemo, če ga ob lepem vremenu večkrat poškoprimo s škropivom iz čebulnih listov. Pripravimo ga tako, da 50 g suhih čebulnih listov 4-7 dni namakamo v 1 l vode. In še nasvet: paradižni-

kov ne sadimo v bližini krompirja!

V juliju že vlagamo kumare v kis, obiramo ribez, maline in proti koncu meseca tudi kosmulje in josto. Lahko že cepimo vrtnice, ki pa jih ne gnojimo več, da ne bi v jeseni pognale mladih poganjkov, ki pozimi zmrznejo.

Poletno gnojenje

Prazne grede, ki potrebujejo počitek, posejemo z gorčico za zeleno gnojenje ali pa jih pognojimo s tekočimi gnojili.

Na grede, na katere bomo drugo leto posadili krompir, posadimo sedaj ognjič (Ringelblume), žametnice (Tagetes) in astre. Te rastline izločajo v zemljo snovi, ki preprečujejo razvoj škodljivih nematodov (glist). Cvetove teh rastlin moramo redno porezati, sicer se same zasejejo. Porabimo jih za šopke. Rastline (brez cvetov) pustimo čez zimo na gredah, ker so obenem zeleno gnojilo.

Sedaj pognojimo sadno drevje s kompostom, ki ga dodatno polijemo še s koprivovim gnojilom. Tega pripravimo tako, da namočimo precejšen šop kopriv v vedru vode toliko

Pod geslom »Potujemo« se je v četrtek, 6. julija, odpravil otroški vrtec Slovenskega šolskega društva (SŠD) na počitnice.

Po pozdravnih besedah voditeljice vrtca Theresije Gallo in po kratkem sporedu so se navzoči vsuli v telovadnico Mladinskega doma, kjer so jih čakale vesele družabne igrice.

Vzgojiteljice so očitno z ljubeznijo pripravile celo vrsto postaj, katere so obhodili otroci s starši, in zato dobili kopico daril, s katerimi so jih presenetile »tete«. Živžava je bilo veliko in z navdušenjem so otroci rešili vse igrice, ob katerih so se kar precej razgibali, nato pa so se lahko ob jedi in pijači spočili in okrepčali. Vzdušje je bilo kljub slabemu vremenu zelo dobro in starši so posedeli do večera.

K. W.

GALERIJA ROŽEK

Vernisaža H. Zensa

Herwig Zens, »zelo znan neznanec«, kot ga opisuje prijatelj in sodelavec Manfred M. Lang, razstavlja v Galeriji Rožek.

Ob vernisaži, ki je bila v petek, 7. julija, je bil prisoten sam umetnik, ki je vendarle spregovoril nekaj besed, čeprav po njegovem mnenju ni potrebno, da umetnik dodaja umetnini še besede. Cinično je Zens pripo-

vedoval o tem, koliko frankov je potrebno, če hočeš razstavljati v kaki galeriji v Baslu, če pa bi rad postavil še kako luč in par stolov v prostor, so še dodatni stroški. V tem sklopu občuduje angažiranost galerije Šikoronja in upa, da »časi za umetnost ne bodo še hladnejši, kakor so že«.

Razstavljenе slike so samo izsek Zensovega dela, ki je ponavadi v obliki ciklov. Raznolikost slik po tehniki (oljnate barve, akril, grafike, mešana tehnika) in njihov dober izbor je za gledalca prijetna razgibanost.

Razstava je odprta še do 6. avgusta, od srede do nedelje, med 15. in 19. uro.

K. W.

Zdravnik splošne prakse dr. Franc Wutti

v Borovljah sporoča,
da bo ordinacija zaradi dopusta zaprta od 15. do 30. julija.

Kako dolgo boste v SV še poročali o Vaši umazaniji priporočam Vam, da vaš Saustahl čimprej zaprete!

Tebi Vida, Danici, Štefki Vavti, Sonji Ban in Helgi Mračnikar pa priporočam, da se pravočasno javite ko bodo menda odprli pri Železni Kapli bordel!

To je za Vas edina šansa!

Na ta način se boste vsaj popoštenem kruh zaslužile!

Pa spet poročamo o umazaniji, a tudi tokrat ni naša. Dopisnica je naslovljena na »emanco Vido Obid«, v stilu falokratov pa anonimni pisun razlaga svoje mnenje o zaposlenih ženskah. Včasih smo dobivali podobna pisma v nemščini...

PRI NAJEVSKI LIPI

Srečanje slovenskih državnikov

V soboto, 8. julija, se je na Ludranskem vrhu nad Črno na Koroškem na petem tradicionalnem srečanju slovenskih državnikov zbralo lepo število državnih funkcionarjev s predsednikom Milanom Kučanom na čelu, poslanci državnega zbora in sveta ter župani Koroške z obeh strani meje. Na prijateljsko srečanje je prišlo tudi okrog tisoč državljanov. Tradicionalne prireditve, ki so jih vpeljali leta 1991 ob slovenski osamosvojitvi z namenom, da se zblížajo predstavniki političnega življenja koroške pokrajine in Ljubljane, potekajo ob najstarejši slovenski lipi, ki so jo zasadili pred 772 leti, njen obseg pa meri 12,5 metra. Tudi tokrat je bila rdeča nit srečanja ponazarjanje ljudskih običajev. Štehanje je star običaj iz Ziljske doline, ko vaški fantje na konjih z železno palico skušajo razbiti leseni sodček (barigelco), obešen na drog. Zmagovalec postane mojster štehanja in letos je to us-

pelo Primožu Pratnekarju iz Mežice med šestimi tekmovalci – domačini. Med ljudska izročila spada tudi kmečko opravilo mlačev, ko mlatiči s cepci ločijo zrnje od klasja. Za koncert koroških ljudskih pesmi so doživeto poskrbeli pevci noneta Črnjanski pobi.

Slavnostni govornik je bil tokrat podpredsednik državnega zbora dr. Vladimir Topler, koroški poslanec, ki je orisal prehojeno pot slovenske države in spomnil na znano misel, da so stranke v službi države in ne obratno. Za stabilno državo je kljub razlikam med strankami potreben določen konsenz in spoštovanje izidov demokratičnih volitev. Vendar pa imamo stranke v opoziciji, ki sledijo le ozkim interesom v boju za oblast in ki so tudi letošnje državne proslave izkoristile za ta boj. Kot simbol trdnosti države je podpredsednik Državnega zbora izbral ravno Najevsko lipo, ki, zraščena iz treh lip, kljubuje stoletjem. *Samo Šavc*

KAJ JE NOVEGA PRI NAŠIH KLUBIH

II. zvezna liga

SAK se želi okrečiti z legionarji iz Albanije, od koder so prišli nogometaši, ki sedaj trenirajo pri SAK in so takorekoč na preizkušnji. Za koga se bo trener dr. Ramšak odločil, pa še ni jasno.

Predvsem je navdušil napadalec **Uliks Kotrri**, ki je star 19 let in igra pri Tirani. Prav tako je iz Albanije **Edi Martinay**, tudi napadalec, ta teden pa bo Jože Partl, ki ima poklicne veze s to državo, posredoval še kakega igralca.

Na treningu je bil tudi libero slovenske reprezentance **Gregor Blatnik**, vendar se za to mesto poteguje več igralcev: **Marjan Velik**, ki je dosedaj zapustil dober vtis, **Thomas Wuntschek**, ki je prišel iz Pliberka in je prvi favorit trenerja dr. Ramšaka, ter Rade Savić, kateremu pa trdi treningi delajo precejšnje težave. Tudi **Manfred Hober** je poskusil svojo srečo, vendar se je izkazalo, da njegov hrbet le ni več zmožen prenašati tako zahtevnega treninga.

Klub sta zapustila **Robert Skof** in **Simon Sadjak**, ki sta oba menjala v Pliberk, kjer si hoče predvsem mladi Simon nabrati čim več izkušenj. Sad-

jak se zaveda, da v prvi ekipi ne bi igral tako pogosto, kar bi ga zagotovo oviralo pri njegovem nadaljnjem športnem razvoju.

Olimpija - SAK 5:1

V prvi pripravljalni tekmi se je SAK pomeril s slovenskim državnim prvakom Olimpijo, kjer so sicer izgubili s 5:1, vendar je bila tekma predvsem v prvem polčasu zelo dobra in zanimiva. Trener dr. Ramšak je dal možnost igrati vsem igralcem.

Nadalje so načrtovane še sledeče pripravljalne tekme:

Sobota, 15. 7. SAK - Publikum Celje ob 18.00 uri v Globasnici

Torek, 18. 7. Maribor - SAK ob 18.00 v Ljudskem vrtu - Maribor

Avstrijski pokal - ÖFB Cup
1. krog - 2. avgusta : SAK mora v Wietersdorf!

Za Koroško proti SV Salzburg

14. junija 95 igra avstrijski no-

gometni prvak Avstrija Salzburg na celovškem stadionu proti moštvi FC Koroška, v katerem bodo zbrani nogometaši iz raznih moštev. V to ekipo so vpoklicani tudi igralci SAK: **Alojz Sadjak**, **Simon Sadjak**, **Adi Preschern**.

Druga ekipa SAK

Velike težave ima SAK II, ker sta podliga in 1. razred odklonila sodelovanje rezervnih moštev regionalne in zvezne lige. Sedaj naj bi moštva SAK, Spittal, WAC, VSV in Trga igrala prvenstvo pod oznako 2. razred A. S to rešitvijo pa trener druge ekipe Miha Kreutz nikakor ni zadovoljen.

Ta teden SAK II igra na pokalnem tekmovanju mesta Celovec v Vetrinju, ki traja do sobote, 15. 7. SAK II sodeluje v skupini B in tekmuje proti SC Ebental, SV Welzenegg, ASKÖ Wölfnitz, SV Ochsendorf.

Podliga vzhod

Bilčovs se veseli vrhunske tekme, ki bo na novem igrišču, v gosteh pa bo avstrijski viceprvak Sturm Graz (23. 7. 95). Trener Sigi Hobel ima nalogo, da sestavi »rožansko reprezentanco«.

Simon Sadjak (desno) se bo v prihodnji sezoni preizkusil v Pliberku

Danes, četrtek, 13. 7., igra SAK ob 18.30 proti Wölfnitzu, jutri in v soboto pa proti Ebentalu in Welzenegg.

1. razred D

Travnik zaključuje svojo kariero

V Selah se je Nanti Travnik predvsem iz službenih vzrokov že poslovil kot trener, ker meni,

Nanti Travnik bo obul nogometne čevlje le še v najnujnejših primerih

da mu služba trenutno ne dopušča intenzivnega treninga in da je štiri leta trenerskega delovanja pri enem in istem klubu itak dovolj.

Z uvrstitvijo na lestevici ni bil zadovoljen, saj, tako pravi, so se skoraj do konca potegovali za prvo mesto, ko pa ni bilo več možnosti za naslov prvaka, pa je morala padla in igralci niso hoteli več.

V glavnem končuje dolgoletno in uspešno nogometno kariero tako kot igralec in tudi kot trener in je Selanom povedal, da je na razpolago le kot zadnja rezerva, če bi zares trda predla in bi Selanom manjkalo igralcev. Sicer tudi iz zdravstvenih razlogov ne more več igrati vso sezono.

Novi trener v Selah je **Vitoimir Radosavljević**, ki že vrsto let igra v selski ekipi in jo zato tudi dobro pozna.

Železna Kapla - Branko Bošnja, ki je prej bil trener v Dobrli vasi, je sedaj prevzel moštvo v Železni Kapli, kjer je nadomestil Benna Germadnika, ta pa je kot igralec in trener odšel v Šmihel.

ALPETOUR IMPORT - EXPORT

Iščemo komercialista ali tajnico za importno - eksportni oddelek naše firme v Pliberku!

Pogoji:

- srednja ali višja ekonomska izobrazba ali praksa v tej stroki
  - aktivno znanje slovenskega in angleškega jezika
  - EDV znanje
  - pripravljenost za dinamično samostojno delo
- Pisne prijave z življenjepisom in spričevali pošljite na naš naslov:

Alpetour GmbH Import - Export, Lastenstrasse 6 A-9150 Pliberk/Bleiburg, (tel.: 04235/3704 ali 3131-11)

KOLESARJENJE

Paco uspešen

Peter »Paco« Wrolich se uspešno uveljavlja na dirki po Porenju/Rheinland-Pfalz. Kljub izredno težkim klimatskim pogojem, hudi vročimi in toči ter težavnemu terenu je Peter Wrolich vseskozi med najboljšimi. V prologu je bil tretji, pozneje osmi in enkrat četrti.

Wrolich upa, da bo na eni od etap lahko čisto spredaj, sicer pa se že pripravlja na svetovno kolesarsko prvenstvo v Kolumbiji, tako gledano pa je vožnja po Porenju primerna priprava za Kolumbijo.

Vrhunski nogomet

Austria Celovec prireja 21. in 22. julija nogometni turnir, kjer se bodo pomerila moštva evropskega formata. Poleg celovške Austrie, ki jo bodo okrepiли nekateri igralci iz zvezne lige, sodelujejo še RAPID, nemški Hamburger SV ter Hajduk Split, ki se je lani uvrstil v četrtfinale Champions-League.

Program: petek, 21. 7. : Austria - Rapid (18.30), HSV - Hajduk (20.30)

sobota, 22. 7. : tekma za treje mesto (18.30), finale (20.30)

